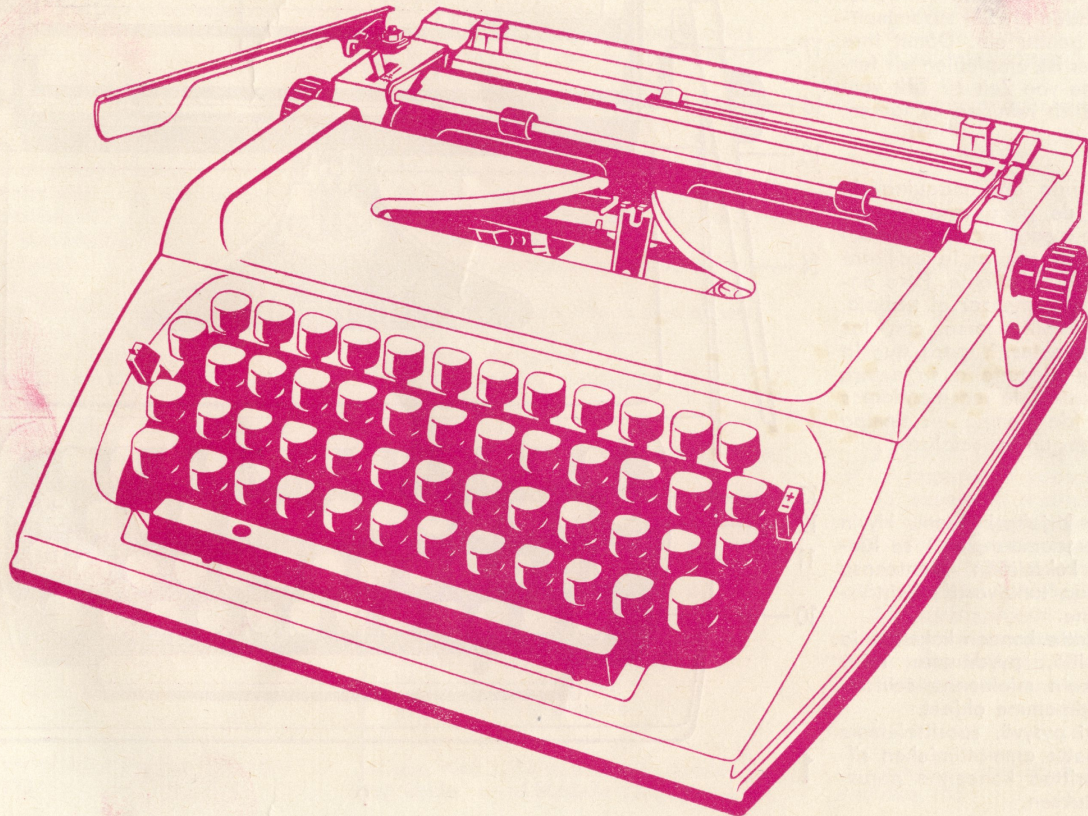

153/158

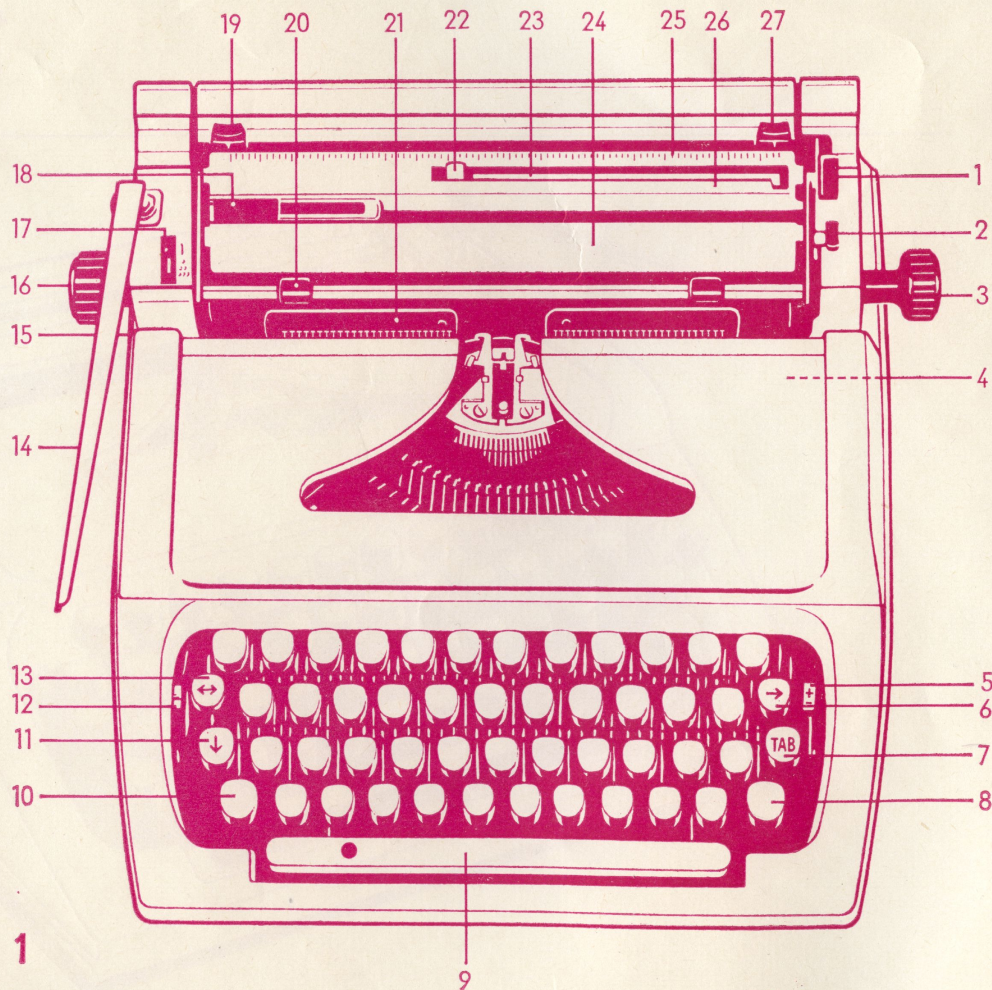
Sie haben eine Schreibmaschine gekauft. Schon sehr bald werden Sie feststellen, daß Ihnen diese dank ihrer Zuverlässigkeit und ihrer sinnreichen Konstruktion die tägliche Arbeit spürbar erleichtert. Bevor Sie jedoch mit dem Durchprobieren und mit der Arbeit beginnen, prägen Sie sich die Hinweise, die wir im folgenden für Sie zusammengestellt haben, genau ein. Damit Ihre Freude von Dauer ist, empfehlen wir ferner, die Maschine von Zeit zu Zeit vom Fachmann gründlich reinigen zu lassen.

Usted ha adquirido una máquina de escribir. Dentro de poco verá que su máquina, debido a construcción ingeniosa y funcionamiento seguro, le facilitará el trabajo considerablemente. Pero antes de probarla y comenzar el trabajo, usted debería familiarizarse con las instrucciones siguientes. Y para que la máquina trabaje siempre a su entera satisfacción de usted, le recomendamos hacerla limpiar de tiempo en tiempo detenidamente por un especialista.

Olette ostanut kirjoituskoneen. Hyvin pian tulette huomaamaan, että se luotettavuutensa ja kekseliään rakenteensa ansiosta helpottaa tuntuvasti päivittäistä työskentelyänne.

Ennen kuin aloitatte koneen kokeilun ja kirjoittamisen sillä, pyydämme Teitä painamaan tarkoin mieleenne seuraavilla sivuilla laatimamme ohjeet.

Jotta ilonne olisi pysyvä, suosittelemme lisäksi, että annatte ammattimiehen silloin tällöin suorittaa koneenne perusteellisen puhdistuksen.

- 1 Wagenlöser
- 2 Papierlöser
- 3 rechter Walzendrehknopf
- 4 Tastendruckregler (verdeckt)
- + 5 Tabulatorsetzer und -löscher
- 6 Rücktaste
- + 7 Tabuliertaste
- 8 rechter Umschalter
- 9 Leertaste mit Dauerleertaste
- 10 linker Umschalter
- 11 Umschaltfeststeller
- 12 Farbbandeinsteller
- 13 Randlöser
- 14 Zeilenschalter (abklappbar)
- 15 Wagenfeststeller (verdeckt)
- 16 linker Walzendrehknopf
- 17 Zeileneinsteller mit Walzenlöser
- + 18 Papieranlage
- 19 linker Randsteller
- 20 Papierhalter
- 21 Zeilenrichter
- + 22 Löser für Papierstütze
- 23 **Papierstütze bei Modell 158**
mit Bogenendanzeiger
(untere Schreibbegrenzung ist
mittels Schiebers des Bogenend-
anzeigers individuell einstellbar)
- 24 Papierableiter
- 25 Randstellerskala
- 26 Papierauflage
- 27 Schlußbrandsteller

Die mit + versehenen Punkte entfallen
bei Modell 153

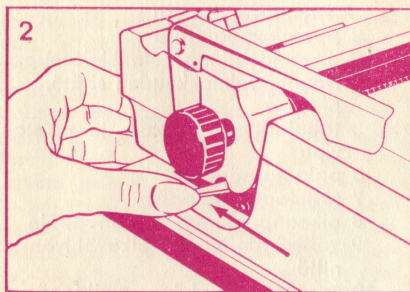
- 1 desembragador del carro
- 2 soldador del papel
- 3 botón giratorio derecho de rodillo
- 4 regulador de presión de tecla (no visible)
- + 5 palanca de sentar y apagar del tabulador
- 6 tecla de retroceso
- + 7 tecla tabuladora
- 8 tecla derecha para mayúsculas
- 9 espaciador con tecla de marcha rápida
- 10 tecla izquierda para mayúsculas
- 11 tecla sujeta-mayúsculas
- 12 ajustador de cinta
- 13 soldador de margen
- 14 palanca interlineadora (plegable)
- 15 palanca de fijación de carro (no visible)
- 16 botón giratorio izquierdo de rodillo
- 17 ajustador de líneas con desembragador de rodillo
- + 18 tope de papel
- 19 marginador izquierdo
- 20 sujeta-papel
- 21 alineador
- + 22 desembragador del soporte para papel
- 23 soporte para papel con Modelo 158 con indicador de fin de hoja (la limitación inferior de escritura se puede ajustar por medio de la corredera del indicador de fin de hoja)
- 24 guía de papel
- 25 escala para tope marginal
- 26 apoyo para papel
- 27 marginador derecho

Lo que está señalado por + queda
suprimido con el Modelo 153.

- 1 vaununvapauttaja
- 2 paperinvapauttaja
- 3 oikeanpuolinen telankiertonuppi
- 4 lyönnin voimakkuuden säätö, piilossa
- + 5 tabulaattorin asetus- ja poistovipu
- 6 palautusnäppäin
- + 7 tabulaattorinäppäin
- 8 oikeanpuolinen vaihtonäppäin
- 9 välilyöntinäppäin pikavälilyönillä
- 10 vasemmanpuoleinen vaihtonäppäin
- 11 vaihtolukitus
- 12 värinauhan säädin
- 13 reunavasteen vapauttaja
- 14 rivinvaihtovipu (alastaittuva)
- 15 vaunun lukitsin (piilossa)
- 16 vasemmanpuoleinen telankiertonuppi
- 17 rivinvälinsäädin ja telanvapauttaja
- + 18 paperinohjauskulma
- 19 vasemmanpuoleinen reunustavaste
- 20 paperinpidike
- 21 rivinsuunnanosoitin
- + 22 paperituen vapauttaja
- 23 paperituki mallissa 158 paperin alarajan osoittajalla (alin kirjoitusrivin yksilöllisesti säädettävissä osoittajassa olevalla luistilla)
- 24 paperinohjain
- 25 reunavasteasteikko
- 26 paperinalusta
- 27 oikeanpuoleinen reunustavaste

+ -merkillä merkittyjä kohtia ei ole
mallissa 153

Maschine schreibfertig machen

Schalten Sie den Wagenfeststeller 15 (Abb. 2) nach hinten. Die Papierstütze 23 ist hochzuklappen. Legen Sie den Bogen hinter die Walze auf die Papierauflage 26, und führen Sie ihn durch Drehen des Walzendrehknopfes 3 oder 16 ein. Der Wagen soll etwa in der Mitte der Maschine stehen, und der Zeilenschalter 14 ist anzuheben. Die Rollen des Papierhalters 20 sollen dem Papier die Führung verleihen.

Bei dem Modell 158 ist der linke Walzendrehknopf, wenn erforderlich, nach rechts zu drücken, um die Stechwalze einzurasten.

Papier ausrichten

Schalten Sie den Papierlöser 2 nach vorn, so können Sie den Bogen bequem nach dem Papierhalter 20 ausrichten. Sie erzielen einen gleichmäßigen Rand, wenn Sie die linke Kante des Bogens immer unter die „0“ der Skala des Papierhalters legen. Bei Modell 158 schieben Sie die Papieranlage 18 bis an den Bogen und legen alle weiteren Blätter beim Einspannen an die eingestellte Papieranlage.

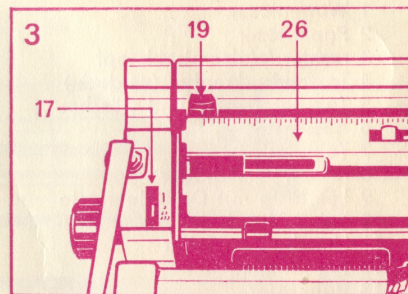
Hacer la máquina lista para el trabajo

Empujar la palanca de fijación de carro 15 (Fig. 2) hacia atrás; levantar el soporte para papel 23; colocar la hoja detrás del rodillo sobre el apoyo 26 y, volviendo el botón giratorio 3 o 16, introducirla. Es necesario que el carro esté más o menos en el medio de la máquina y que la palanca interlineadora 14 sea levantada un poco. Los rodillos del sujeta-papel 20 sirven de guía para la hoja.

En caso del Modelo 158 hay que empujar el botón giratorio izquierdo del rodillo en caso necesario hacia la derecha para hacer engatillar el dispositivo para marcha libre del rodillo.

Alinear el papel

Empujar el soltador del papel 2 hacia adelante, después de lo cual es fácil alinear la hoja según el sujeta-papel 20. Se obtiene un margen regular, si el borde izquierdo de la hoja se coloca siempre debajo de la cifra „0“ de la escala del sujeta-papel. Para que todas las hojas que se introducen, tengan la misma posición, mover con el Modelo

Koneen saattaminen kirjoituskuuntoon

Vaununlukitsin 15 (kuva 2) painetaan alas. Paperituki 23 nostetaan ylös. Paperiarki asetetaan telan taakse paperinalustalle 26 ja viedään koneeseen kiertämällä telankiertonuppia 3 tai 16. Vaunun on oltava suunnilleen koneen keskikohdalla ja rivinvaihtovipu 14 on nostettava ylös. Paperinpidikkeen 20 rullien on ohjattava paperin syöttöä. Mikäli tarpeen, painetaan mallissa 158 vasenta telankiertonuppia oikealle, jolloin telan rivinsiirto toimii normaalisti.

Paperin oikaiseminen

Paperinvapauttaja 2 vedetään eteenpäin, jolloin paperiarkin voi helposti oikaista paperinpidikkeen 20 mukaan. Jos paperiarkin vasen reuna aina asetetaan paperinpidikkeen asteikon kohtaan „0“, niin marginaali pysyy aina yhtä leveänä. Mallissa 158 siirretään paperinohjauskulma 18 paperiarkin reunaan ja kaikki paperiarkit asetetaan koneeseen viettäessä samaan asentoon.

Zeileneinsteller und Walzenlöser

Der Hebel 17 (Abb. 3) übt eine Doppelfunktion aus. In der hintersten Stellung (I) wird die Walze gelöst. Die weiteren Symbole bedeuten:

- . = engzeilig
- . . = $\frac{1}{2}$ Zeile Zwischenraum
- . . . = 1 Zeile Zwischenraum

Linker und rechter Randabstand

Führen Sie den Wagen durch Druck auf den Wagenlöser 1 an die Stelle, wo der Rand beginnen soll. Schieben Sie den Randsteller 19 durch Niederdrücken nach der Maschinenmitte bis zum Anschlag. Mit dem Schlußrandsteller 27 ist in gleicher Weise zu verfahren. Soll Text vor dem eingestellten linken Rand geschrieben werden, so drückt man den Randlöser 13 und fährt gleichzeitig den Wagen nach rechts an die gewünschte Stelle. 7 Anschläge vor Erreichen der Sperre des Schlußrandstellers 27 ertönt das Glockenzeichen.

Große Buchstaben und obere Zeichen

Die beiden Umschalter 8 und 10 dienen zum Schreiben großer Buchstaben und oberer Zeichen. Wollen Sie fortlaufend große Buchstaben schreiben, so drücken Sie auf den Umschaltfeststeller 11, bis er rastet. Durch Druck auf die linke Umschalttaste wird er wieder gelöst.

Zwischenraum-, korrigierende Leer- und Dauerleertaste

Besonders hervorzuheben ist, daß die Leer- oder Zwischenraumtaste 9 bei den Modellen 153 und 158 drei Funktionen ausübt:

Einmal werden die Abstände zwischen den einzelnen Worten hergestellt, zum

158 el tope de papel 18 hasta la hoja e introducir las hojas siguientes según el tope de papel ajustado.

Ajustador de líneas y desembragador de rodillo

La palanca 17 (Fig. 3) tiene doble función. En la posición trasera (I) se suelta el rodillo. Los otros símbolos significan:

- . = líneas espesas
- . . = espacio de $\frac{1}{2}$ línea
- . . . = espacio de 1 línea

Márgenes izquierdo y derecho

Apretando sobre el desembragador 1 mover el carro al punto, donde se quiere que el margen comience. Apretando sobre el marginador 19 empujarlo al medio de la máquina hasta el tope. Proceder asimismo con el marginador derecho 27. Si se quiere escribir palabras delante del margen izquierdo ajustado, hay que apretar sobre el soltador de margen 13 y al mismo tiempo mover el carro hacia la derecha al punto deseado. 7 pulsaciones antes de llegarse al marginador derecho 27, se oye una señal de campanilla.

Mayúsculas y signos

Las dos teclas 8 y 10 sirven para escribir las mayúsculas y los signos superiores. Si se quiere escribir mayúsculas sucesivas, apretar sobre la tecla sujeta-mayúsculas 11, hasta que se enclave; por presión sobre la tecla izquierda para mayúsculas se suelta de nuevo.

Espacio y espaciador empleado para correcciones, tecla para el avance continuo del carro

Hay que hacer resaltar particularmente

Rivinvälinsäädin ja telanvapauttaja

Vivulla 17 (kuva 3) on kaksi tehtävää. Sen ollessa taka-asennossa (I) tela vapautuu. Muut symbolit merkitsevät seuraavia kirjoitustähteyksiä:

- . = tiheä rivi
- . . = puoli rivinväliä
- . . . = koko rivinväli

Vasen ja oikea marginaali

Painamalla vaununvapauttajaa 1 vaunu viedään haluttuun marginaalin alkamiskohtaan. Reunustavaste 19 painetaan alas ja siirretään koneen keskikohtaa kohti, kunnes se pysähtyy. Oikeanpuoleinen reunustavaste 27 asetetaan haluttuun kohtaan vastaavalla tavalla. Jos halutaan kirjoittaa vasemmanpuoleisen reunustavasteen ulkopuolelle, painetaan reunustavasteen vapauttajaa 13 ja viedään samalla vaunua oikealle halutulle kohdalle. Seitsemän lyöntiä ennen oikeanpuoleista reunustavastetta 27 kuuluu äänimerkki.

Isot kirjaimet ja ylemmät merkit

Molempia vaihtonäppäimiä 8 ja 10 käytetään isojen kirjainten ja ylempien merkkien kirjoittamiseen. Jos halutaan kirjoittaa jatkuvasti isoja kirjaimia, painetaan vaihtolukkoa 11, kunnes se lukkiutuu. Se vapautuu painamalla vasenta vaihtonäppäintä.

Välilyöntinäppäin, korjaava välilyöntinäppäin ja pikavälilyöntinäppäin

Erittäin tärkeää on huomata, että välilyöntinäppäimellä 9 on malleissa 153 ja 158 kolme tehtävää:

Sitä käytetään erottamaan yksittäisiä

anderen ist eine Teilung des Schrittes möglich. Dadurch können Auslassungsfehler korrigiert werden, ohne das Schriftbild zu beeinträchtigen, wie nachstehendes Beispiel zeigt:

so wid korrigiert

so wird korrigiert

Das falsch geschriebene Wort „wird“ wird ausradiert und richtig in denselben Zwischenraum wieder geschrieben. Dies geschieht in folgender Weise:

Man schlägt den letzten Buchstaben des vorhergehenden Wortes nochmals an, dann drückt man die Leertaste nach unten, ohne sie zurückgehen zu lassen, wodurch der Zwischenraum halbiert wird. Danach schreibt man den ersten Buchstaben des ausradierten Wortes und läßt erst dann die Zwischenraumtaste zurückgehen. Man drückt die Zwischenraumtaste erneut und schreibt in der gleichen Weise alle Buchstaben des zu korrigierenden Wortes (also immer mit niedergedrückter Zwischenraumtaste).

Wenn der letzte Buchstabe angeschlossen ist, ergibt sich zum nächsten Wort wieder ein halber Zwischenraum.

Auf diese Weise kann man bei geschicktem Schreiben auch den Randausgleich erzielen, indem der halbe Zwischenraum durch die Zwischenraumtaste ausgenutzt wird.

Des weiteren ist bei stärkerem Druck auf die Leertaste 9 ein automatisches, schrittweises Bewegen des Wagens in Schreibrichtung möglich. Die Anzahl der Wagenschritte wird dabei durch die Dauer des stärkeren Drückens auf die Leertaste bestimmt.

que el espaciador 9 de los Modelos 153 y 158 tiene triple función:

Por una parte produce las distancias entre las palabras, por otra parte ofrece la posibilidad de partir la distancia en dos partes, lo que permite corregir errores causados por omisión de una letra, como lo muestra el ejemplo siguiente: Borrar la palabra escrita incorrectamente "wird" y escribirla correctamente de nuevo en el mismo espacio de la manera siguiente:

so wid korrigiert

so wird korrigiert

Pulsar otra vez la última letra de la palabra precedente, después apretar sobre el espaciador, sin dejarlo volver, lo que parte la distancia en dos partes; ahora escribir la primera letra de la palabra borrada y dejar volver el espaciador; otra vez apretar sobre el espaciador y escribir de la misma manera todas las letras de la palabra que se quiere corregir (es decir, siempre con presión sobre el espaciador).

Escrita la última letra, resulta de nuevo medio espacio entre esta última letra y la palabra siguiente.

De esta manera, escribiéndose diestramente, se puede obtener también la igualación del margen, si se aprovecha del espaciador, para producir media distancia entre dos palabras.

Además es posible obtener un movimiento automático del carro paso a paso en la dirección de escribir, al ejercer una presión más fuerte sobre el espaciador 9. En este caso el número de pasos del carro depende de la duración de la presión más fuerte sobre el espaciador.

sanoja toisistaan ja sen avulla on mahdollista jakaa välilyönti. Näin voidaan korjata kirjoitinten poisjäämisiä kirjoitus-asun siitä kärsimättä, kuten seuraava ohje osoittaa:

so wid korrigiert

so wird korrigiert

Väärin kirjoitettu sana "wird" pyyhitään pois ja kirjoitetaan oikeaan asuun samaan tilaan uudelleen. Tämä tapahtuu seuraavalla tavalla:

Korjattavaa sanaa edeltävän sanan viimeinen kirjain lyödään uudelleen, sitten painetaan välilyöntinäppäin alas ja sitä pidetään tässä asennossa, jolloin kirjaintila puolittuu. Sen jälkeen kirjoitetaan poispyyhityn sanan ensimmäinen kirjain ja vasta sitten päästetään välilyöntinäppäin vapaaksi. Välilyöntinäppäin painetaan jälleen alas ja kirjoitetaan samalla tavalla kaikki korjattavan sanan kirjaimet (siis aina välilyöntinäppäin alaspainettuna).

Kun viimeinen kirjain on kirjoitettu, on sen ja seuraavan sanan välinen tila jälleen vain puolet normaalista.

Tällä tavalla kirjoittamalla voidaan taidokkuudella aikaansaada myös tasainen marginaali käyttämällä hyväksi välilyöntinäppäintä.

Edelleen on mahdollista peinettaessa välilyöntinäppäintä 9 voimakkaammin aikaansaada vaunun automaattinen askelettain siirtyminen kirjoituksen suunnassa. Vaunun suorittamien siirtymien määrä riippuu siitä, kuinka kauan välilyöntinäppäintä näin painetaan.

Farbbandeinsteller

Die Einstellung der gewünschten Farbbandzone erfolgt durch Verstellen des Farbbandeinstellers 12.

- = Beschreiben der unteren Hälfte des Farbbandes in Rot
- = Mittelzoneneinstellung, einfARBiges Band wird in der Mitte beschrieben
- = Farbband außer Betrieb zum Beschriften von Matrizen
- = Beschreiben der oberen Hälfte des Farbbandes in Blau

Linien ziehen

Setzen Sie die Bleistiftspitze in das Loch des linken oder rechten Zeilenrichters 21 und drehen Sie den Walzendrehknopf 3 oder 16, so erhalten Sie senkrechte Linien. Wird der Wagen nach links oder rechts geführt, waagerechte Linien.

Farbbandumschaltung

Die Farbbandumschaltung erfolgt automatisch. Durch Bewegen der Umschalt-hebel b und c (Abb. 6) kann der Lauf des Farbbandes zusätzlich von Hand geändert werden.

Ajustador de cinta

La zona de la cinta, en que se quiere escribir, se ajusta por medio del ajustador 12.

- = se escribe sobre la mitad inferior roja de la cinta
- = se escribe sobre la zona media de la cinta unicolor
- = cinta fuera de servicio para escribir sobre matrices
- = se escribe sobre la mitad superior azul de la cinta

Trazar líneas

Poner la punta de un lápiz en el agujero del alineador izquierdo o derecho 21 y dar vuelta al botón giratorio de rodillo 3 o 16, lo que produce líneas verticales; si el carro se mueve hacia la izquierda o la derecha, se obtienen líneas horizontales.

Cambio de marcha de cinta

El cambio de marcha de cinta se hace automáticamente. Es posible producir el cambio también a mano, moviendo las palancas de cambio "b" y "c" (Fig. 6).

Värinauhan säädin

Värinauhan säätö toivotulle alueelle tapahtuu värinauhan säätimen 12 avulla.

- = värinauhan punainen alaosa on käytössä
- = nauha on keskiasennossa, yksivärisestä nauhasta on käytössä keskiosa
- = värinauha on pois käytöstä vahaksien kirjoittamista varten
- = värinauhan sininen yläosa on käytössä

Viivojen vetäminen

Lyijykynän kärki asetetaan vasemman- tai oikeanpuoleisessa rivinsuunnannoitaimessa 21 olevaan reikään. Kiertämällä telankiertonuppia 3 tai 16 saadaan aikaan pystysuoria viivoja. Jos vaunua siirretään oikealle tai vasemmalle, saadaan aikaan vaakasuoria viivoja.

Värinauhan kulkusuunnan vaihto

Värinauhan kulkusuunnan vaihto tapahtuu automaattisesti. Vipuja b ja c (kuva 6) liikuttamalla voidaan värinauhan kulkusuuntaa muuttaa myös käsin.

TABULATOR-EINSTELLUNG

(nur Modell 158)

Setzen der Reiter

Sie führen den Wagen durch Druck auf den Wagenlöser 1 dorthin, wo der gewünschte Reiter stehen soll, und bewegen den Tabulatorsetzer 5 nach hinten in Richtung „+“. Dadurch wird ein Reiter gesetzt, und der Wagen hält beim späteren Tabulieren an dieser Stelle an.

Tabulieren

Durch Drücken der Tabuliertaste 7 läuft der Wagen bis zum nächstgesetzten Reiter. Dies wiederholt sich, sooft Reiter gesetzt sind.

Löschen eines Reiters

Soll ein einzelner Reiter gelöscht werden, bringt man den Wagen durch Druck auf die Taste 7 an den betreffenden Reiter. Nach Stillstand des Wagens bewegen Sie den Setz- und Löschebel 5 nach vorn in Richtung „-“. Dadurch wird dieser Reiter gelöscht.

Gesamtlöcher

Sollen alle Reiter gelöscht werden, wird der Wagen nach rechts bis zum Endanschlag geschoben. Danach ist der Setz- und Löschebel 5 nach vorn in Richtung „-“ zu ziehen und dann die Tabuliertaste zu drücken.

Schreiben auf Vordrucken – Bedienung der Stecheinrichtung

Sie lösen die Stecheinrichtung der Walze (nur Modell 158), indem Sie den linken Walzendrehknopf 16 nach links ziehen

TABULADOR

(solamente Modelo 158)

Sentar correderas

Con presión sobre el desembragador 1 mover el carro al punto, donde la corredera debe estar, y empujar la palanca 5 hacia atrás en la dirección „+“, lo que coloca una corredera; al emplearse el tabulador el carro se para en este punto.

Accionar el tabulador

Presión sobre la tecla tabuladora 7 hace el carro correr al punto de la corredera colocada. Esta manipulación se repite tantas veces que se han colocado correderas.

Apagar una corredera

Para apagar una sola corredera, por presión sobre la tecla 7 mover el carro al punto de la corredera respectiva. Habiéndose parado el carro, mover la palanca 5 adelante en la dirección „-“, lo que apaga la corredera.

Apagar todas las correderas

Mover el carro hacia la derecha hasta el tope, después tirar la palanca 5 adelante en la dirección „-“ y apretar sobre la tecla tabuladora 7.

Escribir sobre formularios, marcha libre del rodillo

Para producir la marcha libre del rodillo (solamente Modelo 158), tirar el botón giratorio izquierdo 16 hacia la izquierda, o empujar el botón giratorio derecho 3 hacia la izquierda, después

TABULAATTORI

(ainoastaan mallissa 158)

Esteiden asettaminen

Vaunu viedään vaununvapauttajaa 1 painamalla siihen kohtaan, johon halutaan este, ja siirretään tabulaattorin asetusvipu 5 taaksepäin „+“ -merkin suuntaan. Näin este on paikoillaan ja vaunu pysähtyy myöhemmin tabulaattorinäppäintä painettaessa tässä kohdassa.

Tabulaattorin käyttö

Tabulaattorinäppäintä 7 painettaessa vaunu siirtyy lähimpään esteeseen. Tämä toistuu jokaisen asetetun esteen kohdalla.

Yksittäisen esteen poistaminen

Jos halutaan poistaa jokin määrätty este, siirretään vaunu kyseiseen kohtaan painamalla tabulaattorinäppäintä 7. Vaunun pysähtyttyä liikutetaan asetus- ja poistovipua 5 eteenpäin „-“ -merkin suuntaan. Näin kyseinen este on poistettu.

Kokonaispoisto

Jos halutaan poistaa kaikki esteet, siirretään vaunu oikealle loppuvasteeseen saakka. Sen jälkeen vedetään asetus- ja poistovipua 5 eteenpäin „-“ -merkin suuntaan ja painetaan tabulaattorinäppäintä.

Kaavakkeille kirjoittaminen, rivinvälin säädön poisto

Telan vapauttaminen rivinvälin säädöstä (vain mallissa 158) tapahtuu vetämällä vasemmanpuoleinen telankiertonuppi 16 vasemmalle tai painamalla oikeanpuoleinen telankiertonuppi 3 vasemmalle. Näin voidaan telaa kiertämällä asettaa

oder den rechten Walzendrehknopf 3 nach links drücken. Nun können Sie die auf dem Bogen vorgedruckten Linien durch Drehen der Walze nach dem Zeilenrichter 21 ausrichten.

Bei Betätigung des Walzenlösers 17 (I) wird ebenfalls die Schreibwalze freigegeben. Sobald der Walzenlöser in die Ausgangsstellung gebracht wird, rastet dieser so ein, daß auf vorher geschriebene Zeilen wieder zurückgekommen wird.

Tastendruckregler (Abb. 4)

Wagen nach links führen, mit beiden Händen die Haube nach oben abheben (Abb. 5). Die Einstellung des Tastendruckes erfolgt mittels Hebel 4: Schalten Sie den Tastendruckregler 4 auf +, so erzielen Sie einen härteren, dagegen bei – einen weicheren Anschlag.

Auswechseln des Farbbandes

Wagen nach links führen, mit beiden Händen die Haube nach oben abheben (Abb. 5). Schalten Sie die Fühlhebel 29 und 30 (Abb. 6) weg, so lassen sich die Farbbandspulen leicht herausnehmen.

de lo cual es posible escribir sobre las líneas del formulario, dándose vuelta al cilindro con alineación según el alineador 21.

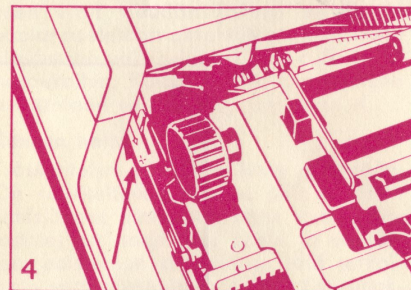
La marcha libre del rodillo es producida también al accionarse el desembragador de rodillo 17 (I), el que reducido a la posición inicial, se enclava de manera que se puede escribir como en las líneas escritas antes.

Regulador de presión de tecla (Fig. 4)

Mover el carro hacia la izquierda y con ambas manos levantar la cubierta (Fig. 5). El ajuste de la presión de tecla se efectúa por medio de la palanca 4: Al empujar el regulador de presión de tecla 4 hacia +, usted obtiene una pulsación más dura y al empujarlo, al contrario, hacia –, usted obtiene una pulsación menos dura.

Recambio de la cinta

Mover el carro hacia la izquierda, con las dos manos levantar la cubierta (Fig. 5); empujadas al lado las dos palanquitas de contacto 29 y 30 (Fig. 6), es fácil retirar los carretes de la cinta. Fijar la cinta nueva ("rojo" abajo) en el

tarvittavat kaavakkeen kohdat kirjoitusasentoon rivinsuunnanosoitinta 21 hyväksikäyttämällä.

Telanvapauttajaa 17 (I) käyttämällä vapautuu myös kirjoitustela. Kun telanvapauttaja viedään alkuasentoon, se kiinnittyy siten, että kone palautuu alemmin käytettyyn rivinvälijän.

Lyönnin voimakkuuden säädin – kuva 4

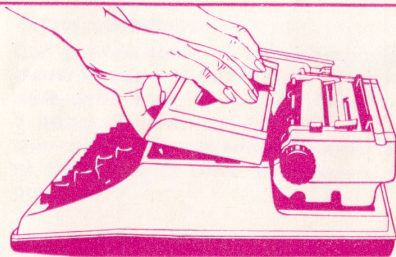
Vaunu kuljetetaan vasemmalle ja kansi nostetaan molemmin käsin (kuva 5). Lyönnin voimakkuus säädetään vipun 4 avulla: Kun asetetaan lyönnin voimakkuuden säädin 4 "+"-suuntaan, saavutetaan voimakkaampi lyönti ja vastavasti "–"-suuntaan asetettaessa kevyempi lyönti.

Väri nauhan vaihto

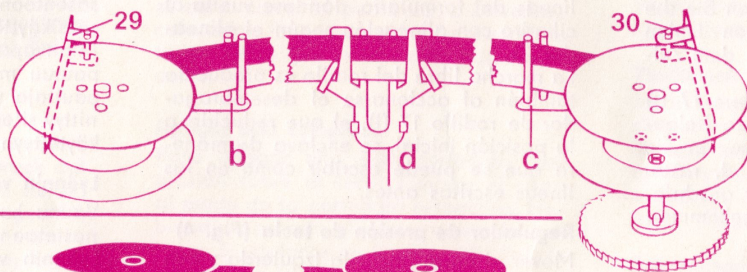
Vaunu viedään vasemmalle ja kansi nostetaan ylös molemmin käsin (kuva 5). Kun vivut 29 ja 30 (kuva 6) käännetään sivuun, niin värinauhapuolat voidaan helposti irroittaa. Uusi värinauha (punainen puoli alaspäin) kiinnitetään hakaseen a (kuva 7). Koneessa voidaan käyttää vain 13 mm leveitä värinauhoja, joissa on TGL- tai DIN-puolat. Sen jäl-

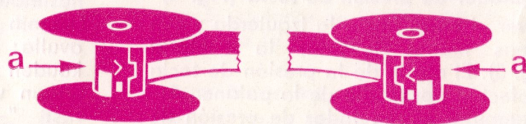
5

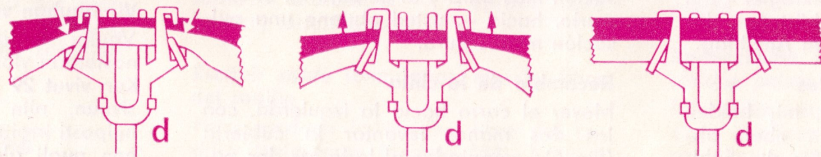
6

7

8

Das neue Farbband (rot nach unten) ist am Haken a (Abb. 7) zu befestigen. Es sind nur 13 mm breite Farbbänder mit standardisierten Spulen verwendbar. Danach sind die Spulen wieder unter Wegschaltung der Fühlhebel auf die Spulenwellen aufzustecken und das Farbband in die Gabeln der Umschalthebel b und c (Abb. 6) einzulegen. Entsprechend der Abb. 8 ist es dann in den Farbbandheber d einzuführen.

Pflege der Maschine

Nach der Arbeit die Maschine zudecken. Es ist ratsam, den Staub und die Radierreste möglichst oft auszupinseln. Die Typen häufig bürsten. Farbbrückstände mit Knetmasse oder Holzstäbchen aus den Typen entfernen. Beim Radieren den Wagen so weit zur Seite schieben, daß der Staub nicht in die Maschine fallen kann.

Zum Beseitigen von Flecken an der Plastverkleidung wird eine Seifenlösung empfohlen. Eine Behandlung mit chemischen Substanzen, wie Benzol, Petroleum, Säuren usw., ist nicht zu empfehlen, da dadurch die Oberfläche den Glanz verlieren kann.

Unsaubere Schreibwalzen sind mit Spiritus zu reinigen; Benzin zerstört den Gummi.

Herausnehmen der Maschine aus dem Koffer

Wir empfehlen, die Maschine zum Schreiben aus dem Koffer herauszunehmen. Dazu ist die Maschine mit beiden Händen unter der Verkleidung (links und rechts) zu erfassen, hinten anzukippen und mit der Bodenplatte aus dem Kofferunterteil herauszuheben. Beim Ein-

gancho "a" (Fig. 7). Emplear solamente cintas de 13 mm con carretes estandarizados. Después, empujando al lado las palanquitas de contacto, colocar los carretes sobre los árboles, poner la cinta en las horquillas de las palancas de cambio "b" y "c" (Fig. 6) e introducir la según Fig. 8 en el dispositivo elevador de cinta "d".

Entretimiento de la máquina

Cuando no se usa, la máquina debe estar cubierta. Regularmente quitar el polvo y restos de goma de borrar por medio de un pincel; limpiar los tipos por medio de un cepillo; restos de tinta se quitan por medio de goma plástica o un bastoncito de madera. Para borrar hay que mover el carro al lado, para que partículas de goma no caigan en el interior de la máquina.

Para quitar manchas del revestimiento hecho de materia plástica se recomienda una solución de jabón; de ninguna manera emplear sustancias químicas (benzol, petróleo, ácidos etc.), las que podrían destruir el brillo de la superficie.

Rodillos sucios se limpian por medio de alcohol (benzina destruiría la goma).

Sacar la máquina de la maleta

Recomendamos, antes de escribir, que saquen la máquina de la maleta. Con este objeto, hay que asir la máquina con ambas manos debajo del revestimiento (a la izquierda y a la derecha), levantarla un poco por atrás y sacarla de la parte inferior de la maleta con la placa de fondo. Al recolocar la máquina, hay que cuidar de lo que la placa

keen vivut viedään jälleen sivulle ja puolat asetetaan akseleilleen. Värinauha sijoitetaan vaihtovipujen b ja c (kuva 6) haarukoihin. Kuvan 8 mukaisesti nauha pujoitetaan värinauhan nostajaan d.

Koneen hoito

Työskentelyn päätyttyä kone peitetään. On suositeltavaa poistaa pöly ja pyyhkimisjätteet mahdollisimman usein. Kirjasimet on harjattava usein ja värijätteet poistetaan kirjasimista tätä tarkoitusta varten valmistetulla puhdistusmasalla tai puutikuilla. Raaputettaessa on vaunu vietävä niin kauas sivulle, ettei pöly pääs putoamaan koneeseen.

Tahrojen poistamiseen muovipäällyksestä suositellaan käytettäväksi saippualliuosta. Kemiallisten aineiden, kuten bentsolin, petrolin, happojen yms. käyttöä on syytä välttää, koska pinta voitaiten menettää kiiltonsa.

Likaantunut kirjoitustela on puhdistettava sprillä, bensiniä vahingoittaa kumia.

Koneen irrottaminen laukusta

Suosittelemme koneen irrottamista laukusta kirjoittamista varten.

Tartutaan koneeseen molemmiin käsien päällyksen alaosasta (oikealta ja vasemmalta), kallistetaan konetta taaksepäin ja poistetaan se pohjalevyineen laukun alaosasta. Konetta takaisin sijoitettaessa on huomioitava, että pohjalevy työnnetään laukun pohjassa olevan metallikulman alle. Jos kone halutaan irroittaa myös pohjalevystä, on se irroitettava neljästä kiinnikkeestä.

Koneen sulkeminen

Paperitukij 23 käännetään oikealle, vaununlukitsin 15 (kuva 2) työnnetään eteenpäin, vaunua siirretään niin pit-

setzen ist darauf zu achten, daß die Bodenplatte unter den Metallwinkel am Kofferboden zu schieben ist. Soll die Maschine auch von der Bodenplatte abgenommen werden, ist diese nacheinander von den 4 Steckbolzen abzuziehen.

Schließen der Maschine

Papierstütze 23 nach rechts wegklappen, Wagenfeststeller 15 (Abb. 2) nach vorn schalten, Wagen so weit nach der Mitte führen, bis er in den Wagenfeststeller einrastet. Danach ist der Zeilenschalter 14 nach unten wegzuklappen. Beim Aufsetzen des Kofferdeckels darauf achten, daß dieser auf der hinteren Seite richtig eingehangen ist.

Maschinennummer

Die Maschinennummer finden Sie links auf der hinteren Verbindung des Chassis etwas durch die Verkleidung verdeckt (Abb. 9).

de fondo sea movida debajo del ángulo metálico situado en el fondo de la maleta.

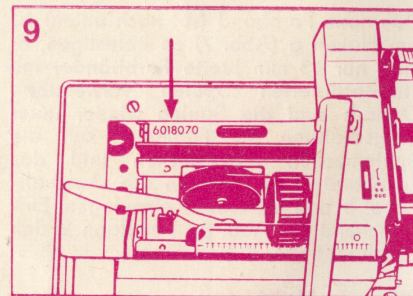
Si quieren quitar la máquina también de la placa de fondo, hay que sacar esta última unas tras otras de las 4 clavijas de enchufe.

Cerrar la máquina

Plegar el soporte para papel 23 hacia la derecha. Mover la palanca de fijación de carro 15 (Fig. 2) hacia delante, mover el carro hacia el medio hasta que se enclave en la palanca de fijación de carro. Después de esto plegar la palanca interlineadora 14 hacia abajo. Al colocar la cubierta de la maleta, usted debe cuidar de lo que la cubierda sea correctamente introducida al lado posterior.

Número de la máquina

El número de la máquina está a la izquierda sobre la parte trasera de la unión del chasis, un poco escondido por el revestimiento (Fig. 9).

källe keskelle, että se lukkiutuu. Sen jälkeen käännetään rinvaihtovipu 14 alas. Laukun kantta kiinnitettäessä on huolehdittava siitä, että sen takareuna asetuu oikein paikoilleen.

Koneen numero

Koneen numero on vasemmalla puolella rungon takaosassa hieman koneen suojuksen peitossa (kuva 9).

QUALITÄTSATTEST

Maschinen-Nr.

7 053 739

Wir bestätigen hiermit, daß diese Kleinschreibmaschine aus bestem Material und unter Anwendung modernster Arbeitsmethoden von bewährten Fachleuten hergestellt wurde. Vor Verlassen des Werkes sind alle Funktionen sowie die Schriftqualität der Maschine nochmals gewissenhaft überprüft und für in Ordnung befunden worden.

СВИДЕТЕЛЬСТВО О КАЧЕСТВЕ

Подтверждаем, что настоящая пишущая машинка малого формата изготовлена из наилучшего материала. В ее изготовлении участвовали опытные специалисты, пользуясь самыми современными методами работы. Перед ее пуском в продажу были еще раз тщательно проверены все функции, а также качество шрифта — в результате чего было установлено, что она годна к эксплуатации.

ATEST JAKOŚCIOWY

Zaświadczamy niniejszym, że ta walizkowa maszyna do pisania wykonana jest z najlepszego materiału i przy zastosowaniu najnowocześniejszych metod pracy przez doświadczonych fachowców. Przed ekspedycją z zakładu maszyna sprawdzona została jeszcze raz sumiennie pod względem sprawności działania wszystkich elementów funkcjonalnych, jak również jakości pisma i nie dała powodu do jakichkolwiek zastrzeżeń.

MINŐSÉGI IGAZOLÁS

Ezennel igazoljuk, hogy ez a kiz írógép a legjobb anyagból és bevált szakemberek legmodernebb munkamódszereivel készült. Az üzemből való elszállítás előtt a gép minden funkcióját és az írás minőségét még egyszer lelkiismeretesen megvizsgáltuk és azokat rendben találtuk.

QUALITY CERTIFICATE

We certify herewith that this portable typewriter has been made of the best materials by proven specialists using modern production methods. All functions and the typing quality of the machine were carefully retested prior to leaving the factory and declared to be in good order.

CERTIFICAT DE QUALITÉ

Par la présente nous certifions que cette machine à écrire portative a été fabriquée par des spécialistes éprouvés d'après les méthodes de production les plus récentes et en utilisant des matériaux de première qualité. Avant de quitter l'usine, la machine a subi un essai de fonctionnement et un contrôle minutieux portant sur la qualité de l'écriture. Aucun défaut n'a pu être relevé au cours de ces tests finaux.

CERTIFICADO DE CALIDAD

Con el presente certificamos que esta máquina de escribir portátil fue fabricada del mejor material, por especialistas probados y empleando los más recientes métodos de trabajo. Antes de salir de la fábrica se controló de nuevo minuciosamente todas las funciones y la calidad de imprenta de la máquina y se consideró en orden.

ATESTADO DE QUALIDADE

Confirmamos com o presente que esta máquina de escrever portátil foi fabricada com ótimos materiais por especialistas peritos os quais observaram os mais modernos métodos de trabalho. Antes que a máquina saia da fábrica todas suas funções assim como a qualidade dos tipos de imprensa foram outra vez a fundo examinadas e julgadas bem à ordem.

KWALITEITS-CERTIFICAAT

Wij bevestigen hiermede, dat deze kofferschrijfmachine uit het beste materiaal en onder toepassing van de modernste arbeidsmethoden door beproefde vaklui vervaardigd werd.

Voor het verlaten van de fabriek zijn alle functies alsook de letterkwaliteit van de machine nog eens nauwkeurig gecontroleerd en in orde bevonden.

KVALITETS-ATTEST

Vi erklærer hermed, at denne rejseskrivemaskine er fremstillet af de bedste materialer under anvendelse af de mest moderne arbejdsmetoder. Inden skrivemaskinen forlod fabrikken, blev alle dens funktioner samt skriftkvaliteten kontrolleret endu en gang og fundet i orden.

LAADUN TODISTUS

Täten todistetaan, että tämä pienoiskirjoituskone on luotettavien asiantuntijain valmistama. Valmistuksessa käytettiin parasta materiaalia sekä uudenaikaisimpia työmenetelmiä. Ennen koneen toimitusta tarkastettiin vielä kerran huolellisesti koneen toimintaa ja kirjoituslaatua, jolloin ne todettiin kunnossa oleviksi.

KALITE TASİKNAMESİ

Bu küçük yazı makinesinin en iyi malzemelerden ve tecrübeli mütehassislerin tarafından en modern imal metodlarının tatbik etmesiyle yapılmış olmasını tasdik ederiz. Yollandıktan öncü makinenin bütün ameliyeleri ve yazının kalitesi bir daha dikkatli denenmiş ve uygunluğu tesbit edilmiş oldu.

KVALITETS-ATTEST

Vi bekräftar härmed att denna skrivmaskin är framställd av bästa material och med användandet av nyste arbetsmetoder och kvalificerat fackfolk. Innan skrivmaskinen har lämnat fabriken har alla funktioner såväl som skriftkvalitet än en gång noga kontrollerats och befunnits vara i ordning.

ATEST O KVALITETU

Ovim atestom potvrdjujemo, da je ova mala pisaća mašina proizvedena pouzdanim stručnjacima od najboljeg materijala uz primenu najmodernijih radnih postupaka. Pre napuštanja fabrike su bile savesno proverene sve funkcije kao i kvalitet pisma, na osnovu čega je bilo utvrđeno da je mašina u redu.

KVALITETS-ATTEST

Vi erklærer at denne reiseskrivemaskin er fremstillet av det beste material og under anvendelse av modernste arbeidsmetoder gjennom prøvete fagexperter. Før den forlot fabrikken blev alle maskinens funksjoner samt skriftkvaliteten kontrollert og fantes i orden.

TEST KVALITY

Tímto potvrzujeme, že tento přenosný psací stroj byl vyroben z nejlepšího materiálu a za použití moderních pracovních metod osvědčených odborníků. Před opuštěním závodu byly všechny funkce, jakož i kvalita písma psacího stroje svědomitě prozkoušeny a stroj byl shledán bez závad.

CERTIFICAT DE CALITATE

Prin prezenta certificăm că această mașină de scris portabilă este confecționată de către specialiști încercați din material de cea mai bună calitate și folosind cele mai moderne metode de producție. Înaintea părăsirii uzinei au fost verificate minuțios și găsite în regulă toate funcțiunile precum și calitatea scrisului.

GÜTEKONTROLLE

SCHRIFTKONTROLLEUR

ENDKONTROLLEUR

Löb R!

3529/

Lüne